

Αθήνα, 13 Οκτωβρίου 2017
Αριθμ. Πρωτ.: 06

Προς: Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας

Υπόψη: **α) Υπουργού κου Γ. Σταθάκη**

Μεσογείων 119, ΤΚ 101 92 Αθήνα

Τηλ: 213 1513868/870/872

Φαξ: 2131513701

e-mail: secmin@ypen.gr

β) Αναπληρωτή Υπουργού κου Σ. Φάμελλου

e-mail: yper@ypen.gr

γ) Γενική Γραμματέα ΥΠΕΝ, κας Χ. Μπαριτάκη

e-mail: ch.baritaki@prv.ypeka.gr, grgg@prv.ypeka.gr

Κοιν: Όπως Πίνακας Αποδεκτών

ΘΕΜΑ: Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες και Σχέδια Διαχείρισης των περιοχών NATURA 2000

Αξιότιμοι κύριοι, Αξιότιμες κυρίες,

Ο Σύλλογος Ελλήνων Μηχανικών Πολεοδομίας Χωροταξίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρωτοβουλία του ΥΠΕΚΑ να επιλύσει ένα χρόνιο πρόβλημα χωρικού σχεδιασμού και προστασίας των φυσικών πόρων της χώρας με την οργανωμένη προκήρυξη διεθνών διαγωνισμών συνολικού ύψους 14 εκατομμυρίων ευρώ για την εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών και Σχεδίων Διαχείρισης για το σύνολο των περιοχών Natura 2000 της χώρας.

Παράλληλα, εκφράζει και την ανησυχία του για την πληρότητα και επάρκεια των παραπάνω μελετών καθώς και την συμβατότητα και ολοκλήρωση τους με τον χωροταξικό σχεδιασμό των περιοχών μελέτης.

Ο χωροταξικός σχεδιασμός αποκτά ολοένα και μεγαλύτερη σημασία στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η οδηγία για τους οικοτόπους (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ), για παράδειγμα, δεν αναφέρεται μόνο στη διατήρηση/προστασία της φύσης αλλά και σε διαδικασίες που απαιτούν την εκπόνηση ειδικού χωροταξικού σχεδιασμού.

Ειδικότερες αναφορές που αναδεικνύουν την ευθεία σύνδεση και την αυξημένη σημασία του χωρικού σχεδιασμού για τις περιοχές Natura 2000 περιλαμβάνονται σε πολλά κείμενα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα, το κείμενο για τις κατευθύνσεις της ΕΕ για την κλιματική αλλαγή και τις περιοχές Natura 2000 (Guidelines on Climate Change and Natura 2000), όπου αναφορικά με τον ρόλο του χωρικού σχεδιασμού επισημαίνεται μεταξύ άλλων ότι «διαδραματίζει σημαντικό ρόλο» και αποτελεί «ζωτικό στοιχείο στη βελτίωση του δικτύου Natura 2000», καθώς και ότι μέσω ενός ευφυούς χωροταξικού σχεδιασμού, οι περιοχές Natura 2000 και οι οικολογικοί δεσμοί τους μπορούν να επωφεληθούν από τις διασυνδέσεις που προκύπτουν.

Λαμβάνοντας υπόψη εξελίξεις όπως αυτές που περιγράφονται παραπάνω, ο διαγωνισμός για την εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών για τις περιοχές του δικτύου Natura 2000, περιλαμβάνει στο Τεύχος Τεχνικών Δεδομένων-Τεχνικών Προδιαγραφών, μεταξύ άλλων τις εξής εργασίες:

- καθορισμός ζώνης/ ζωνών προστασίας (σελ. 8)
- καθορισμός όρων και περιορισμών στις χρήσεις και δραστηριότητες (σελ. 8)
- ανάλυση χρήσεων γης και δραστηριοτήτων (σελ.9)

- ανάλυση της κατανομής των καλύψεων γης, υφιστάμενων χρήσεων γης και δραστηριοτήτων, καθώς και της σημασίας τους για το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον της περιοχής (σελ. 10)
- προσδιορισμός επιπτώσεων χρήσεων και δραστηριοτήτων (σελ. 10)
- προσδιορισμός και εκτίμηση της σημασίας πιθανών αλληλεπιδράσεων με την ευρύτερη περιοχή μελέτης και αξιολόγηση θετικών και αρνητικών συσχετίσεων και συνεργειών (σελ. 11)
- οριοθέτηση προστατευτέου αντικειμένου - ζωνών προστασίας (σελ. 12)
- διατύπωση γενικών όρων, περιορισμών και απαγορεύσεων άσκησης δραστηριοτήτων, χρήσεων γης και εκτέλεσης έργων (σελ. 12)
- ανάλυση της εφαρμογής άλλων σχεδίων χωρικού ή ειδικού – θεματικού χαρακτήρα (αναφέρονται ενδεικτικά χωροταξικό πλαίσιο γενικού, περιφερειακού, τοπικού ή άλλου, ειδικά χωροταξικά πλαίσια κοκ) (σελ.12)
- προσδιορισμός πιθανών συγκρούσεων με δραστηριότητες που μπορεί να προκύψουν (σελ. 13)

Σύμφωνα με το Τεύχος Τεχνικών Δεδομένων-Τεχνικών Προδιαγραφών, όλα τα παραπάνω καταλαμβάνουν σημαντικό μερίδιο στις πραγματοποιούμενες εργασίες, ενώ μέσα από μία συνθετική διαδικασία που περιγράφεται, οι ΕΠΜ καλούνται -μαζί με την ανάλυση και άλλων περιβαλλοντικών κυρίως παραμέτρων- να καταλήξουν σε οριοθέτηση περιοχής και προστατευτέου αντικειμένου (συνακολουθούμενες από προτάσεις διαχείρισης). Ειδικότερα, μεταξύ άλλων επισημαίνεται ότι σχετικά με τον καθορισμό ζωνών (σελ 12):

- **«Προσδιορίζεται η έκταση και καθορίζονται / περιγράφονται τα ακριβή όρια της υπό χαρακτηρισμό περιοχής, καθώς και τα ακριβή όρια τυχόν προτεινόμενων ζωνών εντός της περιοχής αυτής ή ζωνών κλιμακούμενης προστασίας στις γειτονικές με αυτή εκτάσεις» και**
- **«Διατυπώνονται οι γενικοί όροι, περιορισμοί και απαγορεύσεις άσκησης δραστηριοτήτων, χρήσεων γης και εκτέλεσης έργων που προτείνονται για την υπό χαρακτηρισμό περιοχή και τις προτεινόμενες ζώνες».**

Όπως γίνεται αντιληπτό, όλα τα παραπάνω, αποτελούν πολύ εξειδικευμένες εργασίες που εμπίπτουν, τόσο από την άποψη της επαγγελματικής δραστηριότητας όσο και του γνωστικού αντικειμένου, στην κατηγορία 1 Χωροταξικές και Ρυθμιστικές μελέτες, σύμφωνα με τα Μητρώα Μελετητών και Γραφείων Μελετών. Στο Τεύχος της Διακήρυξης ωστόσο, στο άρθρο 19, παρ. 19.1 απαιτείται μόνον η κατηγορία πτυχίου 27 (Περιβαλλοντικές Μελέτες), παρά τον ειδικότερο χαρακτήρα των ΕΠΜ.

Πέρα όμως από το καθαρά χωροταξικό χαρακτήρα των εργασιών που περιγράφονται, και που απαιτούν κατ' επέκταση και την αντίστοιχη κατηγορία πτυχίου, υπάρχουν σημαντικά κενά σε σχέση με τα επιπλέον κριτήρια ποιοτικής επιλογής του αναδόχου, που ορίζονται στο άρθρο 19 παρ. 19.3 του τεύχους της Διακήρυξης.

Ειδικότερα, θεωρείται από πλευράς μας παρακινδυνευμένο το γεγονός ότι το ελάχιστο στελεχιακό δυναμικό που απαιτείται για την εκτέλεση των ανωτέρω διεργασιών, περιορίζεται σε προσωπικό που θα διαθέτει μια διαβαθμισμένη εμπειρία σχετική με θέματα προστασίας και διαχείρισης του περιβάλλοντος, ή/και να διαθέτει συμβάσεις με αντικείμενο τη χλωρίδα ή/και τους τύπους οικοτόπων, την ορνιθοπανίδα και την πανίδα. Ωστόσο κανένα από τα παραπάνω αντικείμενα δεν έρχεται σε οποιαδήποτε συσχέτιση με τις εξειδικευμένες εργασίες που περιγράφεται ότι απαιτούνται, όπως η ανάλυση της εφαρμογής σχεδίων χωρικού ή ειδικού – θεματικού χαρακτήρα, η διατύπωση γενικών όρων, περιορισμών και απαγορεύσεων άσκησης δραστηριοτήτων, χρήσεων γης και εκτέλεσης έργων, η ανάλυση της κατανομής των καλύψεων γης, υφιστάμενων χρήσεων γης και δραστηριοτήτων, καθώς και η ανάλυση της σημασίας τους για το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον της περιοχής.

Ως εκ τούτου, ο ΣΕΜΠΧΠΑ εκφράζει την ιδιαίτερη ανησυχία του, αναφορικά με την παρατηρούμενη αναντιστοιχία και ασυμβατότητα μεταξύ του περιεχομένου των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών, όπως αποτυπώνεται στις τεχνικές προδιαγραφές του Τεύχους των τεχνικών δεδομένων, με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα που ζητείται από την Διακήρυξη.

Εκ του Συντάγματος (άρθρο 24) προβλέπεται ότι η χωροταξική αναδιάρθρωση της χώρας, η διαμόρφωση, η ανάπτυξη, η πολεοδόμηση περιοχών υπάγεται στη ρυθμιστική αρμοδιότητα και τον έλεγχο του Κράτους. Αναγνωρίζεται κατ' αυτόν τον τρόπο, στο υψηλότερο θεσμικό επίπεδο, ότι η άσκηση της χωροταξίας και της πολεοδομίας στην Ελλάδα υπηρετεί ανώτερους λόγους δημοσίου συμφέροντος. Δεδομένου ότι τα χωρικά σχέδια, όπως οι ΕΠΜ και τα ΣΔ, **καταλήγουν σε ρύθμιση χρήσεων γης**, δηλαδή σε θεσμικά κείμενα που διαμορφώνουν την πολιτική γης και **ρυθμίζουν το χώρο**, θα πρέπει να εκπονούνται από όσους διαθέτουν όλη την κατάλληλη επιστημονική και τεχνική επάρκεια.

Συνεπώς, για την προστασία του δημοσίου συμφέροντος, απαιτείται η συμπλήρωση του ελάχιστου γνωστικού αντικειμένου του στελεχιακού δυναμικού, δεδομένης της πραγματοποιούμενης δαπάνης για την εκπόνηση των Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών, καθώς η μονοδιάστατη αντιμετώπιση του ζητήματος (απαιτείται μόνον η κατηγορία πτυχίου 27 Περιβαλλοντικές Μελέτες) εγείρει, και ενδεχομένως συνεπάγεται, ζητήματα επάρκειας, επιστημονικής πληρότητας και νομικής κατοχύρωσης του τελικού προϊόντος των ΕΠΜ και ΣΔ, στο πλαίσιο του προωθούμενου ολοκληρωμένου σχεδιασμού.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,

Η Πρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Γεν. Γραμματέας του Δ.Σ.

Αιμιλία Αλεξανδροπούλου

Νίκος Κουτσομάρκος

Τηλέφωνα επικοινωνίας:

Αιμιλία Αλεξανδροπούλου (Πρόεδρος ΔΣ): +30 6978005127

Νίκος Κουτσομάρκος (Γεν. Γραμματέας ΔΣ) : +30 6944793566, e-mail: grammateia@chorotaxia.gr

Πίνακας αποδεκτών:

1) ΓΓ Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, κα Ε. Κλαμπατσέα

e-mail: gramchora@prv.ypeka.gr

2) Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας

Υπόψη: Προέδρου κου Γ. Στασινού

E-mail: gramproedrou@central.tee.gr